

From: EK-voorzitter <voorzitter@eerstekamer.nl>
Date: Monday, September 14, 2026, 12:37 PM
To: EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: FW: SYSTEEMKLACHT — UITVOERING, TOEZICHT EN GRONDRECHTELIJKE ZORGVULDIGHEID BINNEN HET PUBLIEKE OMROEPBESTEL

Attachments:

Nederlandse jongeren ondanks zorgen over veiligheid toch geplaatst in Spaans tehuis.pdf

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e> @bbl-ggz.nl>

Verzonden: maandag 14 september 2026 12:21

Aan: info@5.1.2.e; 5.1.2.e @nos.nl; 5.1.2.e <5.1.2.e> @npo.nl; raad@rvdj.nl; Publieksvragen Commissariaat voor de Media <publieksvragen@cvdn.nl>; — officieel algemeen adres van ARPA. <voorlichting@rekenkamer.nl>; zeeland-west-brabant@om.nl; oost-brabant@om.nl; info@politie.nl; 5.1.2.e @kabinetvandekoning.nl

CC: griffier@tweedekamer.nl; EK-voorzitter <voorzitter@eerstekamer.nl>; cie.jv@tweedekamer.nl; OCW <cie.ocw@tweedekamer.nl>; cie.fin@tweedekamer.nl; cie.vws@tweedekamer.nl; info@agractie.nl; info@extinctionrebellion.nl; XR Politieke Strategie en Ondersteuning <politicalstrategy@extinctionrebellion.nl>; info@ongehoordnederland.tv; info@paternotte.nl; parlement@trouw.nl; postbus@kabinetvandekoning.nl; klachtover@nationaleombudsman.nl; info@advocatenorde.nl

Onderwerp: SYSTEEMKLACHT — UITVOERING, TOEZICHT EN GRONDRECHTELIJKE ZORGVULDIGHEID BINNEN HET PUBLIEKE OMROEPBESTEL

Majesteit,

mevrouw de minister,

geachte hoofdredactie van de NOS,

geachte Raad van Bestuur van de NPO,

geachte Ombudsman,

geacht Commissariaat voor de Media,

geachte leden van de Tweede Kamer,

Deze brief wordt bewust via het Kabinet van de Koning aangeboden.

Niet omdat de Koning de redactionele inhoud van de NOS behoort te bepalen.

Niet omdat de Koning moet beslissen over de erkenning van Ongehoord Nederland.

En niet omdat het staatshoofd de onafhankelijke toezichhouders moet instrueren.

Juist het tegenovergestelde.

Deze klacht raakt inmiddels aan de inrichting van het stelsel zelf: uitvoering, journalistieke verantwoording, toezicht, parlementaire controle en uiteindelijk ministeriële besluitvorming blijken ieder afzonderlijk een stukje van de verantwoordelijkheid te bezitten, terwijl onduidelijk blijft wie verantwoordelijk is voor het onderzoeken van het geheel.

Daarom wordt deze brief via het constitutionele staatshoofd aangeboden als rechtsstatelijk signaal en verzoek om zorgvuldige doorgeleiding.

De kwestie gaat inmiddels niet meer over één NOS-artikel.

Zij gaat ook niet meer over één klacht.

En zij gaat uitdrukkelijk niet over de stelling dat Ongehoord Nederland geen fouten heeft gemaakt.

De vraag is fundamenteeler:

KAN EEN PUBLIEK MEDIASTESEL DAT CUMULATIEVE JOURNALISTIEKE TEKORTKOMINGEN BIJ DE ENE OMROEP UITEINDELIJK LAAT DOORWERKEN TOT DE ZWAARSTE BESTUURLIJKE SANCTIE, TEGELIJKERTIJD GEEN AANWIJSBARE EIGENAAR HEBBEN VOOR CUMULATIEVE KLACHTEN OVER DE GROOTSTE PUBLIEKE NIEUWSORGANISATIE?

Dat is inmiddels geen theoretische vraag meer.

I. Het nieuwe controlegeval: Huize Soria

Vandaag, 14 september 2026, publiceert Nieuwsuur opnieuw een ernstig onderzoek naar Nederlandse jeugdzorg.

Nederlandse kinderen werden in Spanje geplaatst terwijl al jaren signalen bestonden over een repressieve cultuur.

Nieuwsuur beschrijft onder meer:

vrijheidsbeperkende maatregelen;

minder eten als straf;

verplicht op een paal zitten;

fysiek ingrijpen en overheersen;

onmogelijkheid om vertrouwelijk met thuisfront of voogd te communiceren;

signalering sinds ten minste 2021;

jeugdbeschermingsorganisaties die desondanks doorgingen met plaatsen;

Nederlandse instanties die jongeren terughaalden;

een Nederlandse inspectie die van de signalen op de hoogte was, maar de Spaanse toezichthouder daarover niet informeerde;

en eerdere plaatsingen die zonder de juridisch vereiste Spaanse toestemming doorgingen.

Op zichzelf is dat serieus journalistiek onderzoek.

Mijn klacht luidt dus niet:

NOS SCHRIJFT NIET OVER JEUGDZORG.

Dat zou aantoonbaar onjuist zijn.

Mijn klacht is:

NOS HEEFT DE PUZZELSTUKKEN, MAAR BOUWT ZE OPNIEUW NIET TOT ÉÉN DOORLOPENDE INSTITUTIONELE GESCHIEDENIS.

Want zestien dagen geleden bood dezelfde Nederlandse Staat excuses aan ongeveer 20.000 voormalige jongeren wegens de schade die binnen de gesloten jeugdzorg kon ontstaan.

Op 29 augustus legde ik vervolgens schriftelijk bij onder meer NOS, NPO-Ombudsman, Commissariaat, Raad voor de Journalistiek en Tweede Kamer precies deze ontbrekende journalistieke verbinding neer. Mijn vraag was niet alleen hoeveel jongeren er ooit waren geplaatst, maar wat er vervolgens met die populatie is gebeurd.

Ik wees NOS daarbij op haar eigen eerdere Nieuwsuuronderzoeken naar suïcide, afzondering, onvoldoende behandeling, ZIKOS, geweld en overleden voormalige jongeren.

En ik formuleerde toen uitdrukkelijk de journalistieke maatstaf:

tel de slachtoffers;

benoem het patroon;

geef slachtoffers gezichten;

benoem verantwoordelijken;

volg de politiek;

kom terug;

meet wat er verandert;

vergeet de namen niet.

Die standaard had NOS zelf bij andere structurele geweldsdossiers ontwikkeld. Ik vroeg hem toe te passen op deze circa 20.000 voormalige kinderen.

Op 10 september is die kritiek opnieuw als formele reflectieklacht gestuurd aan NOS, Ombudsman, Commissariaat, Raad voor de Journalistiek, politie en OM, met relevante Kamercommissies in de distributieketen.

Vier dagen later volgt Huijze Soria.

Opnieuw:

REPRESSIE

→ DWANG

→ EERDERE WAARSCHUWINGEN

→ TOEZICHTSVRAAG

→ ORGANISATIES DIE DOORGAAN

→ KINDEREN.

Maar niet:

HOE VERHOUDT DIT ZICH TOT DE 20.000 KINDEREN AAN WIE DE STAAT ZESTIEN DAGEN GELEDEN EXCUSES AANBOOD?

En zelfs niet de nog belangrijkere systeemvraag:

VERDWIJNT REPRESSIEVE JEUGDZORG BIJ DE AFBOUW VAN GESLOTEN JEUGDZORG — OF VERPLAATST ZIJ ZICH NAAR ANDERE ZORGVORMEN, BUITENLANDSE LOCATIES EN JURIDISCHE CONSTRUCTIES WAAR NEDERLANDS TOEZICHT ZWAKKER IS?

Ik stel niet dat dit laatste bewezen is.

Ik stel dat dit inmiddels een voor de hand liggende journalistieke onderzoekshypothese is.

II. Dit is geen achteraf geconstrueerde klacht

Dat onderscheid is belangrijk.

Deze patroonhypothese is niet vandaag bedacht nadat ik het artikel over Spanje las.

Zij is vooraf schriftelijk aan de betrokken instellingen voorgelegd.

Dat maakt Huize Soria een prospectieve testcasus.

De hypothese luidde al vóór publicatie:

LOS INCIDENT

→ journalistieke aandacht.

NIEUW INCIDENT

→ opnieuw journalistieke aandacht.

Maar:

**INCIDENT + INCIDENT + INCIDENT + WETGEVING + TOEZICHT + WAARSCHUWINGEN +
SCHADE + EXCUSES**

→ onvoldoende permanente relationele reconstructie.

Mijn eerdere formulering was:

DE STAAT HEEFT EEN EXCUUSPOPULATIE. WAAR IS DE OUTCOMEPOPULATIE?

En:

BIJ EEN PARTICULIERE DADER ZOEKT DE NOS NAAR DE MENS ACHTER HET GEWELD. BIJ EEN STAATSSYSTEEM MOET DE NOS OOK ZOEKEN NAAR DE BESLUITEN ACHTER HET GEWELD.

Dit nieuwe artikel bewijst niet dat NOS bewust macht beschermt.

Maar het vormt wél opnieuw een observatie die past binnen de vooraf geformuleerde hypothese van:

EVENT REPORTING ZONDER RELATIONAL ACCOUNTABILITY.

III. Vervolgens ontstaat een tweede probleem: het toezicht op de journalistiek

Wanneer ik dit probleem bij de betrokken instituties neerleg, ontstaat steeds dezelfde bevoegdheidsketen.

NOS wijst terecht op de eigen redactionele verantwoordelijkheid.

De Ombudsman werkt binnen haar eigen beoordelingskader.

Het Commissariaat houdt niet dagelijks inhoudelijk toezicht op de journalistiek.

De NPO is geen hoofdredactie.

De Tweede Kamer mag de inhoud van NOS niet bepalen.

De minister mag de journalistiek evenmin inhoudelijk aansturen.

Iedere afzonderlijke grens is op zichzelf verklaarbaar.

Maar gezamenlijk ontstaat:

KLACHT

→ LOKET

→ BEVOEGDHEIDSGRENS

→ VOLGEND LOKET

→ PROCEDURE

→ GEEN EIGENAAR VAN HET CUMULATIEVE PATROON.

Die vraag stelde ik de minister op 9 september al letterlijk:

“Bestaat binnen het publieke bestel één orgaan dat bevoegd is een langdurig cumulatief patroon over verschillende NOS-publicaties, bronkeuzes en klachttrajecten heen te onderzoeken?”

En:

“Indien niemand die bevoegdheid heeft: hoe kan cumulatie dan bij de ene omroep een ernstig bestuurlijk gegeven worden terwijl de burger bij een andere omroep telkens naar losse publicaties en afzonderlijke loketten wordt teruggestuurd?”

Die vraag is door het huidige ON!-traject alleen maar urgenter geworden.

IV. Want bij Ongehoord Nederland bestaat cumulatie ineens wél

De minister is op 8 september formeel begonnen met de procedure om de erkenning van Ongehoord Nederland in te trekken.

Volgens de minister bestaan daarvoor drie routes die ieder afzonderlijk gewicht kunnen dragen: conclusies van het Commissariaat over structureel tekortschietende naleving en bedrijfsvoering, het verzoek van de NPO wegens onvoldoende samenwerkingsbereidheid en twee sancties van het Commissariaat binnen één jaar. Een definitief besluit volgt pas na hoor en wederhoor en kan vervolgens in bezwaar en beroep worden aangevochten.

Bijzonder relevant is daarbij de tweede route.

De NPO zegt zelf dat zij haar besluit niet rechtstreeks mag baseren op een inhoudelijke beoordeling van programma's onder de Code Journalistiek Handelen. Tegelijkertijd stelt zij dat structurele niet-naleving van die Code indirect de samenwerking kan aantasten. In haar verzoek verwijst de NPO onder meer naar **dertien publicaties van de Ombudsman na 2023**, aangevuld met latere Ombudsmanbevindingen.

Hier is dus precies zichtbaar wat bij mijn NOS-klachten telkens onvindbaar blijft:

AFZONDERLIJKE JOURNALISTIEKE SIGNALLEN

- HERHALING
- MONITORING
- CUMULATIE
- BESTUURLIJKE BETEKENIS
- NPO
- COMMISSARIAAT
- MINISTER.

Ik beweer niet dat dit bij ON! ten onrechte gebeurt.

Dat moet op de eigen feiten en wettelijke criteria worden beoordeeld.

Ik beweer evenmin:

NOS DOET OOK DINGEN FOUT, DUS ON! MAG BLIJVEN.

Dat is juridisch onzin.

Mijn vraag luidt:

WAAR IS DEZELFDE CUMULATIEVE MEETINFRASTRUCTUUR WANNEER HET NOS BETREFT?

Juist de Ombudsman schreef bij haar eerste grote ON!-onderzoek in 2022 dat het systeem voor het publiek onvoldoende transparant was: het moest duidelijk zijn welke normen gelden, wie consequenties kan verbinden aan schending ervan en wie sancties kan opleggen.

Bij haar tweede onderzoek schreef zij bovendien dat systematische monitoring nodig zou zijn om vast te stellen of beloofde verbeteringen daadwerkelijk in de journalistieke praktijk werden doorgevoerd — en constateerde zij destijds expliciet dat die systematische monitoring er niet was.

Nu, vier jaar later, blijkt die cumulatieve geschiedenis bij ON! bestuurlijk voldoende zichtbaar om onderdeel te worden van een mogelijke intrekkingprocedure.

Prima.

Maar dan mag de burger vragen:

KAN DIEZELFDE INFRASTRUCTUUR OOK OMHOOG KIJKEN?

V. Het Southern Poverty Law Center-dossier maakt de toezichtskloof zichtbaar

Dit is geen nieuw bezwaar.

Op 26 april 2026 heb ik NOS, de NPO-Ombudsman, de Raad voor de Journalistiek en de Tweede Kamer gevraagd om journalistieke bronreflectie naar aanleiding van de actuele juridische problemen rond het Southern Poverty Law Center.

De reden was concreet: NOS had SPLC eerder aantoonbaar als bron en autoriteit gebruikt. Mijn verzoek was uitdrukkelijk niet de Amerikaanse beschuldigingen als bewezen te behandelen, maar te onderzoeken hoe een eerder gebruikte classificatiebron journalistiek opnieuw wordt beoordeeld wanneer haar betrouwbaarheid en werkwijze zelf zwaar ter discussie komen te staan.

Op 27 mei reageerde de vaste commissie OCW.

Mijn correspondentie werd voor kennisgeving aangenomen.

Er volgde geen verder parlementair onderzoek.

Daarbovenop werd meegedeeld dat toekomstige e-mails over dit onderwerp niet meer in behandeling zouden worden genomen.

Ik formuleer dit zorgvuldig.

De Tweede Kamer heeft niet “een uitspraak van de Ombudsman vernietigd”.

Dat is niet wat gebeurde.

Wat wél gebeurde, is dit:

een burger legt een bron- en journalistieke integriteitsvraag neer bij NOS, Ombudsman en [REDACTED];
de inhoudelijke kern blijft open;
de Kamercommissie neemt het signaal slechts voor kennisgeving aan;
en sluit vervolgens toekomstige e-mails over hetzelfde onderwerp bij voorbaat uit.

Dat is juist bij een zich ontwikkelend brondossier problematisch.

Artikel 5 van de Grondwet bepaalt dat ieder het recht heeft schriftelijke verzoeken bij het bevoegd gezag in te dienen. Dat artikel garandeert niet dat ieder verzoek wordt toegewezen en evenmin dat iedere burger recht heeft op eindeloze inhoudelijke correspondentie. Maar een categorische voorafgaande uitsluiting van toekomstige correspondentie over een publiek onderwerp — óók wanneer later materieel nieuwe feiten kunnen ontstaan — roept wel degelijk een constitutionele toegangsvraag op.

Die vraag is nog steeds niet verdwenen.

VI. Het Commissariaat laat vervolgens precies het systeemprobleem zien

Op 12 augustus liet het Commissariaat mij weten dat mijn vele mails veel behandeltijd kosten en dat het daarop in de toekomst niet meer zou reageren.

Tegelijkertijd schreef het Commissariaat dat de mails wel op relevantie voor het toezicht zouden blijven worden bestudeerd.

Ook werd uitgelegd dat het toezicht juist ziet op de vraag hoe publieke omroepen binnen processen en systemen de hoge journalistieke kwaliteitseisen waarborgen, maar dat vanwege toezichtvertrouwelijkheid niet kan worden meegedeeld hoe afzonderlijke signalen worden opgevolgd.

Daarmee ontstaat voor de burger een bijna perfecte black box:

IK MELD EEN MOGELIJK PATROON.

Het Commissariaat:

“wij bekijken het.”

Ik vraag wat ermee gebeurt.

Het Commissariaat:

“dat kunnen wij niet vertellen.”

Ik meld opnieuw een observatie uit hetzelfde patroon.

Het Commissariaat:

“wij zullen voortaan niet meer reageren.”

En wanneer ik vervolgens vraag waar het cumulatieve patroon dan wél zichtbaar wordt:
blijft het antwoord institutioneel onvindbaar.

Dat is geen beschuldiging van kwade trouw tegen het Commissariaat.

Het is een klacht over systeemontwerp.

VII. En precies daarom hoort deze brief in het ON!-dossier

Mevrouw de minister,

ik herhaal daarom mijn formele verzoek van 9 september

Voeg deze brief en de eerdere relevante correspondentie toe aan het lopende bestuurlijke dossier inzake Ongehoord Nederland.

Niet als bewijs dat ON! gelijk heeft.

Niet als verzoek om fouten van ON! weg te strepen tegen fouten van NOS.

Niet als politieke interventie in journalistieke inhoud.

Maar als **consistentiesignaal inzake de architectuur waarmee journalistieke normen, klachten, herhaling en cumulatief bestuurlijk gewicht krijgen.**

Uw uiteindelijke beslissing over een erkenning moet zorgvuldig worden voorbereid.

Artikel 3:2 Awb verlangt dat een bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. Artikel 3:4 vereist belangenafweging en verbiedt nadelige gevolgen die onevenredig zijn in verhouding tot het doel van het besluit.

Bij een besluit dat raakt aan het voortbestaan van een publieke omroep komt daar een evidente constitutionele gevoeligheid bij.

Artikel 7 Grondwet bepaalt voor radio en televisie uitdrukkelijk dat er geen voorafgaand toezicht op de inhoud van een uitzending is. Een wettelijk omroepstelsel is toegestaan, maar inhoudelijke overheidssturing vooraf niet.

Juist daarom moet het onderscheid glashelder blijven tussen:

journalistieke inhoud;

journalistieke kwaliteitsnormen;

zelfregulering;

samenwerkingsverplichtingen;

governance;

financiële en administratieve naleving;

toezichtssancties;

en ministeriële intrekking.

De minister zegt zelf dat de huidige ON!-procedure langs meerdere wettelijke gronden loopt en niet om de politieke stem van ON! zou gaan.

Dan behoort mijn vergelijking geen bedreiging voor de procedure te zijn.

Zij behoort de procedure juist sterker te maken.

Want wanneer de norm werkelijk neutraal is, moet het dossier uiteindelijk eenvoudig kunnen uitleggen:

DE REGEL WAS DEZELFDE.

DE FEITEN WAREN ANDERS.

DE BEVOEGDHEDEN WAREN ANDERS.

DAAROM WAS DE UITKOMST ANDERS.

Maar daarvoor moeten die verschillen eerst controleerbaar worden gemaakt.

VIII. Daarom dien ik deze klacht nu op drie niveaus in

Ik verzoek om één geïntegreerde beantwoording, waarbij iedere geadresseerde uitsluitend het eigen bevoegde gedeelte hoeft te beantwoorden, maar niemand het bestaan van het geheel uit het oog verliest:

1. **NOS/Nieuwsuur — uitvoering:** leg uit volgens welke redactionele criteria afzonderlijke institutionele jeugdzorgzaken wel of niet worden verbonden met de erkende geschiedenis van circa 20.000 voormalige jongeren; beoordeel Huize Soria uitdrukkelijk als mogelijke vervolgcasus van de afbouw- en verplaatsingsvraag; en motiveer waarom de eerder schriftelijk aangereikte longitudinale onderzoeksvraag wel of niet journalistiek wordt opgepakt.
2. **NPO-Ombudsman — journalistieke verantwoording:** open of motiveer het niet openen van een cumulatief patroononderzoek naar continuïteit, context, bronprovenance, follow-up, actorbenoeming en institutionele verantwoordelijkheidsverdunding binnen meerdere NOS-dossiers; betrek daarbij de SPLC-correspondentie, gesloten jeugdzorg, datakuis en het huidige Huize-Soriadossier; en verklaar welke objectieve drempel bepaalt wanneer herhaalde bevindingen voldoende cumulatieve vormen om stelselmatig te worden gevolgd.
3. **Commissariaat voor de Media — systeemtoezicht:** beoordeel niet de inhoud van één NOS-artikel, maar de werking van het kwaliteitsborgingssysteem wanneer herhaalde klachten juist over onvoldoende integratie en follow-up gaan; leg voor zover de toezichtvertrouwelijkheid dat toelaat uit hoe wordt vastgesteld dat signalen niet door voortdurende verwijzing naar andere loketten structureel zonder eigenaar blijven.
4. **Tweede Kamer / commissie OCW:** heroverweeg de categorische mededeling van 27 mei 2026 voor zover die ook materieel nieuwe feiten zou uitsluiten; maak onderscheid tussen herhaalde correspondentie en nieuwe bewijs- of controlegevallen; en beoordeel of een dergelijke voorafgaande uitsluiting zich verdraagt met een zorgvuldige invulling van het petitierecht en de controlerende functie van het parlement.
5. **Minister Letschert:** voeg deze klacht, mijn brief van 9 september en de relevante eerdere stukken formeel toe aan het ON!-dossier als consistentiesignaal; geef in het uiteindelijke besluit herkenbaar aan welke rol Ombudsmanbevindingen en journalistieke cumulatieve rechtstreeks of indirect hebben gespeeld; en leg uit welk waarborgmechanisme voorkomt dat vergelijkbare cumulatieve normvragen bij andere publieke omroepen structureel buiten bestuurlijk zicht blijven.
6. **NPO:** maak zichtbaar hoe de route werkt van journalistieke normschending naar Ombudsmanbevinding, monitoring, samenwerkingsprobleem en uiteindelijk bestuurlijke escalatie; en maak tevens duidelijk of die infrastructuur omroepneutraal kan functioneren.
7. **Kabinet van de Koning:** registreer en geleid deze systeemklacht door aan de bevoegde instituties en behandel haar als rechtsstatelijk signaal over het cumulatieve verlies van vertrouwen dat ontstaat

wanneer iedere instelling afzonderlijk bevoegdheidsmatig correct kan handelen terwijl gezamenlijk niemand verantwoordelijk blijkt voor het geheel.

IX. Dit is de grondrechtelijke kern

Deze klacht vraagt niet om méér politieke invloed op de journalistiek.

Zij vraagt juist om minder willekeur in de grens tussen journalistiek, zelfregulering, toezicht en politieke macht.

Een vrije pers moet beschermd worden tegen de Staat.

Ook wanneer die pers de regering irriteert.

Ook wanneer een omroep impopulaire standpunten uitzendt.

Ook wanneer ik het met die omroep oneens ben.

Maar dezelfde rechtsstaat moet óók kunnen uitleggen waarom ernstige journalistieke klachten bij de ene organisatie cumulatief worden geregistreerd, onderzocht, gemonitord en uiteindelijk bestuurlijk relevant worden, terwijl bij een andere organisatie iedere klacht opnieuw kan eindigen bij:

REDACTIONELE AUTONOMIE.

ANDERE BEVOEGDHEID.

TOEZICHTVERTROUWELIJKHEID.

VOOR KENNISGEVING AANGENOMEN.

TOEKOMSTIGE MAILS WORDEN NIET MEER BEHANDELD.

Wanneer precies dezelfde institutionele architectuur zowel kwaliteit moet beschermen als klachten kan fragmenteren, is onafhankelijk toezicht alleen geloofwaardig wanneer het ook zichzelf controleert.

Dat is de systeemklacht.

X. Aan de Koning

Majesteit,

ik verzoek u niet te bepalen wat NOS morgen moet schrijven.

Ik verzoek u niet te bepalen of Ongehoord Nederland zijn erkenning behoudt.

Ik verzoek u ook niet partij te kiezen in een journalistiek conflict.

Ik verzoek u deze brief als constitutioneel signaal te laten doorgeleiden en binnen de grenzen van uw positie één probleem in het institutionele geheugen te houden:

een rechtsstaat verliest niet alleen vertrouwen wanneer hij verkeerde besluiten neemt.

Hij verliest vertrouwen wanneer burgers niet meer kunnen achterhalen wie verantwoordelijk is voor het corrigeren van een zich herhalend systeemprobleem.

De Nederlandse Staat heeft inmiddels excuses aangeboden aan ongeveer 20.000 voormalige kinderen uit een door diezelfde Staat ingericht zorgstelsel.

Nieuwsuur toont vandaag opnieuw kinderen in een repressieve zorgomgeving, na jaren bekende signalen en tekortschietend toezicht.

Een journalistieke koppeling die zestien dagen geleden uitdrukkelijk is gevraagd, ontbreekt opnieuw.

Een eerder bronintegriteitsdossier rond SPLC werd door een Kamercommissie voor kennisgeving aangenomen, waarna toekomstige correspondentie over het onderwerp werd uitgesloten.

Het Commissariaat bekijkt signalen achter gesloten toezichtdeuren maar reageert niet langer individueel.

De Ombudsman kan onderzoeken maar niet sanctioneren.

De NPO is geen hoofdredactie.

De minister mag geen journalistieke inhoud sturen.

En toch blijkt bij Ongehoord Nederland dat al die afzonderlijke schakels gezamenlijk wél een keten kunnen vormen die uiteindelijk bij de minister eindigt.

Daarom is mijn vraag niet langer:

WIE HEEFT BEVOEGDHEID?

Mijn vraag is:

WAAROM VORMEN DIE BEVOEGDHEDEN BIJ SANCTIONERING WÉL EEN KETEN, MAAR BIJ CUMULATIEVE CONTROLE OP DE MACHT ZO VAAK EEN DOOLHOF?

Wanneer Nederland daarop een overtuigend antwoord heeft, hoor ik dat graag.

Wanneer Nederland daarop géén antwoord heeft, behoort dat vóór een definitief besluit over ON! te worden vastgesteld.

Want dan hebben wij niet uitsluitend een probleem met één omroep.

Dan hebben wij een probleem met de architectuur waarmee de Nederlandse democratische rechtsstaat haar publieke journalistiek controleert — en met de vraag of die architectuur iedere deelnemer werkelijk langs dezelfde, controleerbare rechtsstatelijke meetlat legt.

En wat misschien nog het meest bijzonder is, Majesteit:

de NPO-Ombudsman reageert niet inhoudelijk;

de NOS gaat op de kern van mijn vragen nauwelijks in;

het Commissariaat voor de Media beroept zich op zijn beperkte rol en hoeft over individuele opvolging geen openheid te geven;

de Raad voor de Journalistiek lijkt het cumulatieve ethische probleem niet als zodanig te adresseren;

en een Kamercommissie meent vervolgens zelfs toekomstige correspondentie over een onderwerp niet meer in behandeling te hoeven nemen, terwijl juist daar een fundamentele vraag rond het petitierecht en de toegang van burgers tot het parlement ontstaat.

Ik vind de manier waarop ik binnen deze keten word behandeld inmiddels van een zeer bijzonder niveau.

Niet omdat iedere afzonderlijke instantie per definitie onrechtmatig handelt, maar omdat het gezamenlijke effect is dat een burger die structurele problemen meldt van loket naar loket wordt gestuurd, terwijl uiteindelijk niemand zichtbaar verantwoordelijkheid neemt voor het geheel.

Dat is niet alleen onbevredigend.

Dat begint een rechtsstatelijk probleem op zichzelf te worden.

Met hoogachting,

5.1.2.e

On Thursday, September 10, 2026 at 8:08:41 pm +03:00, 5.1.2.e
<5.1.2.e@bbl-ggz.nl> wrote:

Nu met bijlage.

On Thursday, September 10, 2026 at 8:07:38 pm +03:00, 5.1.2.e
<5.1.2.e@bbl-ggz.nl> wrote:

REFLECTIEKLACHT

Childocide, femicide, bescherming van de macht en de NOS

Aan:
Hoofredactie NOS
NPO Ombudsman
Raad voor de Journalistiek
Commissariaat voor de Media
Politie
Openbaar Ministerie
de Koning

Ter reflectie aan:
alle leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
alle leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
de relevante Kamercommissies voor VWS, JenV, Financiën en OCW/Media

Via:
het ^{5.1.2.e}

Betreft:
Verzoek om onmiddellijke journalistieke en parlementaire reflectie op een zich aftekenende asymmetrie in controle, opsporing, toezicht en politieke verantwoordelijkheid

Geachte dames en heren,

Binnen twaalf dagen verschenen twee berichten die ieder afzonderlijk al een diepgaand journalistiek onderzoek rechtvaardigen.

Op 29 augustus 2026 bood de Nederlandse overheid excuses aan voor het leed dat ongeveer 20.000 mensen in de gesloten jeugdzorg is aangedaan. De regering erkent daarbij zelf vrijheidsbeperking, een onderdrukkend leefklimaat, fysieke, mentale en soms seksuele geweldservaringen en diepe, blijvende gevolgen. De excuses worden zelfs nadrukkelijk gericht aan nabestaanden van jongeren die deze woorden niet meer kunnen horen.

Voor het hersteltraject is 12 miljoen euro beschikbaar.

$12.000.000 / 20.000 = 600$ euro.

Dat is niet eens 600 euro individuele schadevergoeding per slachtoffer. Het betreft een collectief herstelbudget.

Twaalf dagen later bericht de NOS over de volgende ontwikkeling binnen de kinderopvangtoeslagenaffaire.

Een datakluis met miljoenen documenten was buiten beeld geraakt. Vervolgens bleek ook nog een tweede datakluis te bestaan. Ouders hebben inmiddels aangifte gedaan omdat mogelijk relevant bewijsmateriaal zou zijn achtergehouden. Het kabinet doet zelf voorlopig geen aangifte, omdat nog geen redelijk vermoeden van opzet wordt aangenomen. In plaats daarvan volgen eerst onderzoeken van BDO en een onafhankelijke commissie, waarvan laatstgenoemde pas in oktober begint.

Maar uit steekproeven is reeds gebleken dat de datakluis documenten bevat die aan de parlementaire enquêtecommissie Toeslagen hadden moeten worden geleverd. Bovendien duurde het na het boven water komen van de kluis maanden voordat de Kamer werd geïnformeerd. Daarvoor werden opnieuw excuses aangeboden.

Hier begint deze klacht.

Want beide dossiers raken kinderen.

In het ene dossier:

kinderen werden door een door de overheid ingericht en gefinancierd stelsel opgesloten en soms verder beschadigd.

In het andere:

gezinnen werden door overheidshandelen financieel en sociaal ontwricht, met ingrijpende gevolgen voor ouders en kinderen, waarna jaren later de hersteloperatie nog altijd niet behoorlijk functioneert.

De Nationale ombudsman schreef in 2025 letterlijk dat de hersteloperatie Toeslagen “niet goed” verloopt. De Algemene Rekenkamer constateerde dat wettelijke termijnen veelal niet worden gehaald en dat financieel herstel voor veel ouders nog jaren kan duren.

En nu blijkt tijdens die nog lopende hersteloperatie ook nog dat miljoenen documenten buiten het zicht van de parlementaire waarheidsvinding zijn gebleven.

Dan hoort een journalistieke redactie niet alleen te vragen:

“Doet het kabinet aangifte?”

Dan hoort zij te vragen:

Is het materiaal onmiddellijk forensisch veiliggesteld?

Zijn toegangslogs veiliggesteld?

Zijn metadata veiliggesteld?

Wie wist wanneer van welke kluis?

Welke ambtenaren hadden welke verantwoordelijkheid?

Welke leidinggevendenden wisten ervan?

Wie bepaalde welke stukken aan de parlementaire enquêtecommissie werden geleverd?

Welke stukken ontbreken?

Waarom?

5.1.2.e dat nog worden gereconstrueerd?

Heeft politie of OM de aangifte inmiddels beoordeeld?

Zijn getuigen gehoord?

Is voorkomen dat gegevens kunnen worden gewijzigd, verwijderd of overschreven?

Want bij een vliegcrash wacht men ook niet tot oktober voordat wordt besloten of de zwarte doos misschien relevant is.

Men stelt de zwarte doos veilig omdat men nog niet weet wat er gebeurd is.

Hier hebben we mogelijk de zwarte doos van een rechtsstatelijke ramp.

En de journalistiek schrijft:

eerst meer onderzoek.

Dat roept een nog fundamenteelere vraag op wanneer we deze berichtgeving leggen naast de manier waarop dezelfde publieke instituties op andere dossiers reageren.

Neem Geert Wilders.

Hij heeft daadwerkelijk meer dan één strafrechtelijk traject vanwege politieke uitingen doorlopen. In de eerste zaak uit 2010-2011 werd hij uiteindelijk volledig vrijgesproken; in de latere “minder Marokkanen”-zaak volgden rechtbank, hoger beroep en cassatie en bleef uiteindelijk een veroordeling wegens groepsbelediging zonder straf in stand. De aangiftes lagen op het politiebureau klaar.....!

Neem Richard de Mos.

Na een omvangrijk corruptieonderzoek werd hij in eerste aanleg vrijwel volledig vrijgesproken. Het OM ging desondanks in hoger beroep en eiste daar onder meer een voorwaardelijke gevangenisstraf, taakstraf, geldboete en een verbod op het bekleden van een bestuurlijk ambt. Uiteindelijk bleef hij van de omkopingsverwijten vrijgesproken; het OM stelde daarna geen cassatie meer in.

Neem de coronaprotesten.

Daar kon het strafrecht wel degelijk op grote schaal en snel functioneren.

Het OM meldde uiteindelijk 1.009 coronagerelateerde misdrijfzaken, plus 404 zaken rond de avondklokrellen en 62 rond latere rellen: samen 1.475 zaken. Rond het Museumplein werden meer dan 900 mensen aangehouden; in honderden gevallen werden strafbeschikkingen opgelegd.

Daartegenover staat de Dam op 1 juni 2020.

Duizenden mensen stonden tijdens de coronaperiode zonder anderhalve meter afstand bijeen en er werd niet gehandhaafd. Dat betekent overigens niet dat er “niets” gebeurde: er volgden een spoeddebat, extern onderzoek en inspectieonderzoek. Die onderzoeken concludeerden zelfs dat burgemeester, politie en OM voor, tijdens en na de demonstratie fouten hadden gemaakt.

Maar individuele deelnemers ontvingen niet massaal dezelfde handhavingsreactie als deelnemers aan sommige coronaprotesten.

En dan Akwasi.

Het Openbaar Ministerie kwalificeerde zijn uitspraak op de Dam expliciet als opruiend en strafbaar. Toch werd vervolging voorwaardelijk geseponeerd nadat hij publiekelijk afstand had genomen van zijn woorden. Een artikel-12-procedure veranderde dat niet; het gerechtshof liet het sepot in stand.

Dat zijn verschillende feitencomplexen en verschillende juridische criteria.

Deze klacht beweert daarom niet dat alle zaken noodzakelijkerwijs juridisch identiek behandeld hadden moeten worden.

Zij stelt een andere en veel fundamentele vraag:

WORDT DE SNELHEID EN INTENSITEIT WAARMEE NEDERLANDSE
INSTITUTIES OPTREDEN MEDE BEPAALD DOOR WIE OF WAT
ONDERWERP VAN ONDERZOEK IS?

Wanneer burgers, demonstranten of politici verdachte zijn, bestaan kennelijk:

opsporing,
aanhouding,
strafbeschikking,
vervolging,
hoger beroep,
forensisch onderzoek
en langdurige journalistieke follow-up.

Maar wanneer de Nederlandse overheid zélf centraal staat in een dossier waarin kinderen aantoonbaar ernstig zijn beschadigd, zien we opvallend vaak:

onderzoek,

commissie,
nader onderzoek,
evaluatie,
lessen trekken,
excuses,
hersteltraject,
volgende commissie.

Dat verschil bewijst op zichzelf geen kwade opzet.

Het rechtvaardigt inmiddels wél onderzoek naar institutionele asymmetrie.

Daar komt de NOS bij.

De publieke omroep heeft bij femicide zelf laten zien hoe structurele journalistiek cruitziet.

Slachtoffers krijgen namen.

Zaken worden aan elkaar verbonden.

Daders en verdachten worden benoemd.

Er ontstaat een permanente maatschappelijke teller.

Er worden demonstraties gevolgd.

Er worden beleidsmaatregelen gevolgd.

Er verschijnen vervolgstukken.

Er ontstaat een collectief geheugen.

Bij de gesloten jeugdzorg bestaat daarentegen een erkende populatie van ongeveer 20.000 mensen.

Het oorspronkelijke wettelijke regime van gesloten jeugdzorg werd niet stiekem door één ambtenaar ingevoerd.

Wetsvoorstel 30.644 werd op 3 juli 2007 met algemene stemmen door de Tweede Kamer aangenomen.

De Eerste Kamer nam het op 18 december 2007 zonder stemming aan.

Dat betekent niet dat alle huidige Kamerleden persoonlijk verantwoordelijk zijn voor een besluit uit 2007.

Het betekent evenmin dat ieder toenmalig Eerste Kamerlid een geregistreerde ja-stem uitbracht.

Het betekent wel dat de invoering institutioneel op uitzonderlijk breed parlementair draagvlak rustte.

De wet werd vervolgens op 20 december 2007 bekrachtigd onder koningin Beatrix.

Dat is precies waarom deze reflectie ook aan het huidige parlement wordt gestuurd.

Niet als collectieve strafbeschuldiging.

Wel als institutioneel geheugen.

Een parlement kan niet iedere vier jaar zijn geheugen wissen omdat de namen op de stoelen veranderen.

De Staat blijft bestaan.

Het blijft bestaan.

Ministeries blijven bestaan.

Dossiers blijven bestaan.

En slachtoffers blijven met de gevolgen leven.

Daarom is ook het contrast met Ongehoord Nederland relevant.

Op 8 september 2026 is minister Letschert formeel begonnen met de procedure om de erkenning van ON! in te trekken. Dat besluit valt niet uit de lucht: vanaf 2022 volgden Ombudsmanonderzoeken, NPO-sancties, financiële sancties, governanceproblemen en later oordelen van het Commissariaat voor de Media. In 2023 waren al drie NPO-sancties opgelegd.

Ik zal daarom niet schrijven dat één klacht “met de snelheid van het licht” rechtstreeks tot intrekking leidde.

Dat zou feitelijk te gemakkelijk te weerleggen zijn.

De veel lastigere vraag is:

WAAROM KAN HET PUBLIEKE OMROEPBESTEL BIJ HERHAALDE
PROBLEMEN ROND ON! EEN VOLLEDIGE ESCALATIEKETEN
PRODUCEREN VAN KLACHT → OMBUDSMAN → SANCTIE → TOEZICHT
→ MINISTER → MOGELIJKE INTREKKING, TERWIJL ER BIJ ERNSTIGE
KLACHTEN OVER DE JOURNALISTIEKE ROL VAN DE NOS GEEN
VERGELIJKBAAR ZICHTBAAR ESCALATIEMECHANISME BESTAAT?

Dat is de toets.

Niet:

moet ON! worden beschermd omdat NOS fouten zou maken?

Maar:

GELDT DEZELFDE JOURNALISTIEKE EN TOEZICHTSNORM OOK VOOR
DE MACHTIGSTE NIEUWSORGANISATIE BINNEN HET PUBLIEKE
BESTEL?

De NPO heeft zelf gesteld dat stelselmatige schending van journalistieke normen
de integriteit van het gehele bestel raakt.

Prima.

Pas die norm dan symmetrisch toe.

Niet alleen op aantoonbaar onjuiste informatie.

Maar onderzoek ook structurele omissie.

Selectieve contextualisering.

Het losknippen van dossiers die gezamenlijk een patroon kunnen tonen.

Het ontbreken van langdurige accountability.

Het niet terugkoppelen naar eerdere waarschuwingen.

En vooral:

het verschil tussen journalistieke agressiviteit tegenover buitenstaanders en journalistieke terughoudendheid wanneer regering, parlement, uitvoeringsorganisaties, politie of OM zelf onderdeel van het feitencomplex zijn.

Mijn eigen dossier en dat van ^{5.1.2.e} worden hier niet ingebracht als bewijs dat bovengenoemd patroon daarmee al bewezen is.

Zij worden ingebracht als falsifieerbare casussen waarmee de hypothese kan worden getest.

Mijn eigen correspondentie is aantoonbaar gedurende lange tijd tegelijkertijd terechtgekomen bij Buitenlandse Zaken/ambassade, NOS, de NPO-Ombudsman, politieke organen en andere toezichthouders. Alleen al in februari 2026 lopen deze adressen aantoonbaar door dezelfde mailketen.

In de zaak-Abdalla zijn politie en OM schriftelijk voorzien van concrete meldingen en werd later via een Woo-verzoek gevraagd om de interne meldingen, de communicatie tussen politie en OM, de afweging rond opsporingsmiddelen en de reden waarom niet werd geïntervenieerd openbaar te maken.

NOS werd in de dossiercorrespondentie eveneens rechtstreeks betrokken. In dezelfde keten werd expliciet de Nederlandse ambassade als gewenste begeleider genoemd wanneer de situatie opnieuw naar Egypte zou verschuiven.

Daarmee stel ik niet dat iedere beschuldiging in deze dossiers bewezen is.

Ik stel iets eenvoudigers:

DE INFORMATIE BESTAAT.

DE INSTANTIES KENDEN DE MELDINGEN.

DE JOURNALISTIEK KON ZE TOETSEN.

En juist daarom ontstaat een legitieme toezichtsvraag:

Waarom volgt op dit soort signalen niet zichtbaar dezelfde onderzoekende journalistieke reflex als wanneer een politicus, activist, oppositieomroep of individuele verdachte onderwerp van het verhaal is?

Ik verzoek daarom de NPO-Ombudsman, de Raad voor de Journalistiek en het Commissariaat voor de Media niet om mijn conclusies over te nemen.

Ik verzoek hen iets journalistiek fundamenteelers te doen:

onderzoek het patroon.

Leg klachten naast elkaar.

Leg NOS-publicaties naast de informatie die op dat moment aantoonbaar beschikbaar was.

Meet de duur tot journalistieke opvolging.

Meet wanneer namen van verantwoordelijke functionarissen worden genoemd en wanneer verantwoordelijkheid wordt geabstraheerd tot “de overheid”, “het systeem” of “de politiek”.

Vergelijk dossiers waarin private of oppositionele actoren centraal staan met dossiers waarin staatsorganen centraal staan.

Onderzoek of eerdere tekortkomingen die binnen het publieke bestel zijn gesignaleerd daadwerkelijk structureel zijn hersteld.

En meld het wanneer uit die vergelijking een patroon ontstaat.

Een toezichthouder hoeft niet te wachten totdat een volledige systeemfout juridisch bewezen is voordat hij een alarmsignaal afgeeft.

Dat is juist waarvoor toezicht bestaat.

Aan de huidige Tweede Kamer richt ik hetzelfde verzoek.

Het NOS-artikel over de datakluis vermeldt dat een meerderheid van de Kamer zich voorlopig neerlegt bij de keuze van het kabinet om nog geen aangifte te doen. Dat is dus nadrukkelijk een meerderheid, niet “alle Kamerleden”.

Maar dat maakt de parlementaire vraag niet kleiner.

Waarom verlangt de Kamer niet onmiddellijk zekerheid over forensische veiligstelling van alle documenten, toegangslogs, metadata en besluitvormingssporen?

Waarom wordt bij een dossier dat al eens leidde tot de val van een kabinet opnieuw geaccepteerd dat de staat eerst maanden intern en extern onderzocht alvorens wordt vastgesteld of strafrechtelijk onderzoek nodig is?

Waarom onderzoekt het parlement niet integraal de verbinding tussen:

Toeslagen,
uithuisplaatsingen,
jeugdbescherming,
gesloten jeugdzorg,
GGZ,
Veilig Thuis,
politie,
OM,
gemeenten
en latere levensuitkomsten?

Twintigduizend excuses zouden geen sluitstuk moeten zijn.

Ze zouden een parlementair startschot moeten zijn.

En ten slotte Zijne Majesteit de Koning.

Juist daarom wordt deze reflectie via het Kabinet van de Koning aangeboden.

Niet omdat de Koning zelfstandig ministers, Kamerleden, politie, OM of NOS kan aansturen.

Dat kan hij constitutioneel niet.

De Koning is onschendbaar en de ministers zijn verantwoordelijk.

Maar het Kabinet van de Koning heeft wel een opmerkelijk passende staatsrechtelijke functie: het ondersteunt de Koning bij zijn staatsrechtelijke taken, vormt de schakel tussen de Koning en andere leden van de regering, behandelt burgerverzoekschriften en bewaart zelfs de originele wetten en Koninklijke Besluiten.

Als ergens het constitutionele geheugen van Nederland letterlijk in kasten en kluizen ligt, dan is het daar.

En iedere wet draagt uiteindelijk ook de handtekening van de Koning en van de verantwoordelijke minister. Die minister draagt daarbij de politieke verantwoordelijkheid.

Daarom richt ik mij niet tot de Koning met het verzoek partij te kiezen.

Ik verzoek hem iets fundamenteelers.

Majesteit,

gebruik, voor zover uw constitutionele positie dat toelaat, uw reguliere gesprekken met ministers en andere staatsdragers om één eenvoudige vraag levend te houden:

begrijpt de Nederlandse politiek nog hoeveel vertrouwen zij aan het verbranden is?

Want maatschappelijke onrust ontstaat niet alleen door “polarisatie op sociale media”.

Zij ontstaat ook wanneer burgers zien dat de staat tegenover hen snel, persoonlijk en juridisch kan optreden, maar tegenover zichzelf spreekt over systemen, onderzoeken, commissies, lessen en excuses.

Wanneer de politie bij de ene burger binnen dagen of uren kan optreden, maar slachtoffers bij mogelijke institutionele misstanden maanden of jaren op duidelijkheid wachten.

Wanneer een omroep langs een zichtbare keten van klacht, toezicht en sanctie uiteindelijk zijn erkenning kan verliezen, terwijl ernstige vragen over de dominante publieke nieuwsvoorziening lijken te verdwijnen in correspondentiemappen.

Wanneer 20.000 voormalige kinderen uiteindelijk “sorry” krijgen, terwijl Nederland nog steeds geen volledige publieke verliesrekening presenteert van wat er van die levens terecht kwam.

Wanneer de zwarte doos van het toetslagenschandaal boven water komt en de eerste institutionele reflex opnieuw luidt:

eerst nader onderzoek.

Dat zijn geen losse incidenten meer die onbeperkt van elkaar kunnen worden gescheiden.

Op enig moment wordt juist het ontbreken van onderzoek naar de samenhang zelf een rechtsstatelijk probleem.

Ik verzoek de NOS daarom deze klacht niet alleen als klacht over één artikel te behandelen.

Ik verzoek de NPO-Ombudsman en de Raad voor de Journalistiek haar niet uitsluitend zin voor zin te beoordelen.

Ik verzoek de toezichthouders het patroon te toetsen.

Ik verzoek de Kamer haar controlerende taak niet opnieuw uit te besteden aan de volgende commissie.

En ik verzoek de Koning het constitutionele geheugen te zijn dat een politiek systeem, dat telkens opnieuw “sorry” zegt, kennelijk steeds harder nodig heeft.

Want een rechtsstaat wordt niet beoordeeld op hoe snel hij zijn burgers kan corrigeren.

Een rechtsstaat wordt beoordeeld op hoe snel hij zichzelf corrigeert wanneer zijn eigen macht schade heeft veroorzaakt.

En op dit moment is precies dát de vergelijking die Nederland niet goed doorstaat.

NOS:

waar is de special over die 20.000 kinderen?

Tweede Kamer:

waar is hun volledige verliesrekening?

Politie en OM:

waar is de forensische urgentie rond de zwarte doos van het toeslagenschandaal?

Toeziçthouders:

wanneer wordt herhaling een alarmsignaal?

En Majesteit:

wie vertelt de politiek, wanneer iedereen binnen dezelfde institutionele kring elkaar vooral nog geruststelt, dat de samenleving buiten die kring het vertrouwen aan het verliezen is? Men spreekt zelfs al over clubpasdemocratie, heeft u dat al gelezen of gehoord?

Met hoogachting,

5.1.2.e

Egypte

Vandaag. 07:00

Nieuws Sport Live

Gepubliceerd in Spanje

5.1.2.e

verslaggever Nieuwsuur

5.1.2.e

verslaggever Nieuwsuur

Nederlandse instanties hebben de afgelopen jaren jongeren teruggehaald uit een Nederlandse jeugdzorglocatie in Spanje vanwege zorgen over de veiligheid in het verblijf. De signalen over een "repressieve cultuur" werden gedeeld met alle jeugdbeschermingsorganisaties. Maar een aantal organisaties bleef jongeren naar het Spaanse tehuis sturen. Dat blijkt uit onderzoek van *Nieuwsuur*.

De Nederlandse Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) mag niet in Spanje ingrijpen, maar informeerde de Spaanse inspectie-collega's ook niet over de zorgelijke signalen.

Het gaat om een Nederlands gezinshuis in de regio Valencia dat minderjarigen met gedragsproblemen behandelt. Sommige jongeren zitten er gedwongen door de jeugdbescherming, anderen zijn er vrijwillig geplaatst door de gemeente.

Repressieve cultuur

Betrokkenen schetsen tegenover *Nieuwsuur* een beeld over een plek waar vertrouwelijk communiceren met het thuisfront of de (gezins)voogd onmogelijk is. Ze vertellen over de dreiging van een beveiligingshond op het terrein en over klusjes die doorgaan voor 'dagbesteding'.

"Je werkt dagelijks van 08:00 tot 14:00 uur: onkruid weghalen, borstelen van paarden, geulen graven, bomen planten", zegt een jongere.

Die signalen zijn niet nieuw, want al in 2021 stappen vijf jongeren naar de kinderombudsman in de regio Amsterdam. Er volgt een onderzoek van de betrokken zorgorganisaties in Nederland.

Daarin concluderen onafhankelijke deskundigen dat, hoewel er verschillen zijn in de beleving van jongeren, sprake is van "een repressieve cultuur" binnen Huize Soria, waar vrijheidsbeperkende maatregelen werden ingezet die afbreuk doen aan kinderrechten. Zo konden ze te maken krijgen met strafmaatregelen als minder eten of verplicht op een paal zitten en is er sprake van fysiek ingrijpen en overheersen.

De inzet van die maatregelen is niet goed onderbouwd. De onderzoekers concluderen dat de cultuur "zorgzaam" is, maar dat er te veel "drang, dwang en repressie" is. Maatregelen worden ook niet op jongeren individueel afgestemd en het effect ervan is 'twijfelachtig', omdat jongeren bij terugkomst ook snel "'terugvallen" in het oude gedrag.

Meerdere instanties halen jongeren daarna weg. De signalen zijn gedeeld met alle jeugdbeschermingsorganisaties. Sommige organisaties blijven toch jongeren in het tehuis plaatsen, zoals SAVE Jeugdbescherming, werkzaam in de regio Flevoland en Utrecht. "Uit de contacten met cliënten hebben we geen signalen gekregen dat het er onveilig zou zijn, zegt bestuurder Anja Jonker. "Met de kennis van nu zou je op dit moment misschien wel een andere keuze maken."

Begin dit jaar komen ook jongeren die door SAVE zijn begeleid met klachten over Huize Soria. Die signalen zijn voor SAVE wél aanleiding om geen jongeren meer te plaatsen.

Spaanse inspectie

De Nederlandse inspectie (IGJ) is over alle signalen en onderzoeken al jaren geleden geïnformeerd door jeugdbeschermers, zorginstellingen en de Kinderombudsman Amsterdam. De IGJ zegt dat het geen toezicht kan houden op Nederlandse zorglocaties in het buitenland. Wel kan de inspectie contact opnemen met de Spaanse collega's. "In het geval dat wij meldingen krijgen, dan kunnen we dat doorgeven aan de betrokken autoriteit", zegt een woordvoerder.

Maar het laatste contact met de Spaanse inspectie over deze locatie was in 2016. De IGJ zegt dat organisaties en cliënten zelf melding kunnen maken bij de Spaanse inspectie. Wat de IGJ wél heeft gedaan met de Amsterdamse bevindingen over Huize Soria, wil de toezichthouder niet zeggen.

Op dit moment verblijven er nog zeven Nederlandse minderjarigen in het gezinshuis in Spanje.

Huize Soria laat *Nieuwsuur* weten zich niet te herkennen in de beschreven misstanden. "Wij hebben onze werkwijze kritisch tegen het licht gehouden, zijn optimaal transparant geweest en komen nog altijd tot de conclusie dat wij op ieder moment naar eer en geweten hebben gehandeld met het welzijn van de ouders en jongeren die in Huize Soria verbleven als hoogste prioriteit. " (*De volledige reactie lees je hier.*)

Illegale plaatsingen in Spanje

Sinds 2022 moeten organisaties in de EU eerst toestemming van het andere EU-land vragen als ze daar jongeren willen plaatsen. Meerdere jeugdbeschermingsorganisaties deden dit niet. In 2024 tikte de rechter SAVE Jeugdbescherming in Utrecht en Flevoland hiervoor op de vingers, omdat jongeren illegaal werden geplaatst in Spanje.

Maar de organisatie lapte deze uitspraak aan de laars en plaatste daarna nog meerdere jongeren zonder toestemming van Spanje.

De handelwijze kan grote gevolgen hebben: de organisatie kan de certificering verliezen en medewerkers kunnen tuchtrechtelijk worden vervolgd. Het Keurmerkinstituut ziet toe op de kwaliteit van SAVE, maar laat weten niet bekend te zijn met onrechtmatig handelen. SAVE zal om opheldering worden gevraagd.

Jeugdzorgorganisatie plaatst kwetsbare jongeren illegaal in zorgtraject Spanje

 Nieuwsuur

Binnenland

Maak NOS jouw voorkeursbron in Google

Met een nieuwe functie van Google bepaal je voortaan zelf welke bronnen je als eerste ziet wanneer je zoekt. Zo mis je nooit meer het laatste nieuws van de NOS.

[Voeg NOS toe aan Google](#)

[Meer informatie](#)

Meer bekijken?

Woensdag 19 augustus, 16:07

Exclave Ceuta gaat met spoed 500 minderjarige meisjes naar Spanje overbrengen

Vrijdag 21 augustus, 07:03

Nog steeds crisis in Ceuta, honderden jonge migranten slapen op straat

Dinsdag 28 juli, 07:00

Te weinig onderwijs, 22 uur op cel: 'Jeugdgevangenen schenden kinderrechten'

Woensdag 26 augustus, 06:59

Zeker twaalf gevallen van kindermarteling in Nederland: 'Het is een blinde vlek'

